

Закон України
«Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР

Київ 2024

УДК 340
НЗ4

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, протокол від 17.10.2023 №2

Автори:

Логвиненко Борис Олексійович, професор кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор;

Уварова Наталія Володимирівна, професор кафедри цивільного права та процесу Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Рецензенти:

Манжула Андрій Анатолійович, професор кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка, доктор юридичних наук, професор;

Легеца Юлія Олександрівна, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор юридичних наук, професор.

НЗ4 Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні». Борис Логвиненко, Наталія Уварова. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2024. 108 с.

Видання містить постатейний науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» від 06.09.2012 № 5207-VI (станом на 31.08.2023). Коментар охоплює загальні положення, механізм забезпечення запобігання та протидії дискримінації, відповідальність за порушення законодавства про запобігання та протидію дискримінації, а також прикінцеві положення. Науково-практичний коментар розрахований на науковців, правників, суддів, поліцейських, державних службовців, представників громадських і міжнародних організацій, здобувачів вищої освіти та всіх, хто цікавиться питаннями забезпечення прав людини.

ISBN 978-617-8153-90-8

© Логвиненко Б., 2024

© Уварова Н., 2024

© Видавничий дім «Кондор», 2024

ПЕРЕДМОВА

Запобігання та протидія дискримінації є надзвичайно важливим напрямом діяльності для будь-якої держави, що проголошує демократичні цінності. Дискримінація може мати різні прояви та ґрунтуватися на різних упередженнях, таких як: стать, раса, національність, вік, інвалідність, релігійна належність, сексуальна орієнтація, освіта, робота тощо. Відповідно, заходи із запобігання та протидії дискримінації мають охоплювати комплексні підходи до подолання цього явища. Сюди слід віднести ефективне нормативно-правове регулювання, підвищення правової культури й освіти для недопущення проявів дискримінації, наявність інструментів моніторингу та звітності проявів дискримінації для своєчасного реагування на такі випадки, підтримку жертв дискримінації та сприяння у відновленні ними прав і законних інтересів, забезпечення рівного доступу до правосуддя, підтримку та сприяння різноманітності, а також забезпечення рівних можливостей у доступі до послуг на роботі та навчанні.

Обізнаність у проблемі дискримінації дозволить нам більш активно протидіяти дискримінації вже сьогодні та запобігти її проявам завтра. Суспільство, де відсутня дискримінація є активним, рівноправним і справедливим, адже всі його члени та членкині можуть вільно втілювати в життя власні прагнення, реалізувати свої права, свободи та законні інтереси.

Вітчизняне антидискримінаційне законодавство не здатне дієво врегулювати суспільні відносини без відповідних організаційних заходів, а останні мають здійснюватись органами публічної адміністрації на всіх рівнях. Закон лише створює засади для розвитку суспільства, в якому кожна людина матиме рівні права та можливості. Натомість, реалізація таких засад залежить як від держави, так і від суспільства.

У період протистояння збройній агресії російської федерації та відновлення територіальної цілісності України, вкрай важливо зберегти демократичні цінності за які продовжує боротьбу Український народ, виборюючи своє право на вільний розвиток серед держав Європейського Союзу.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	4
ПРЕАМБУЛА	5
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	7
Стаття 1. Визначення термінів	7
Стаття 2. Принцип недискримінації в законодавстві України	10
Стаття 3. Законодавство про запобігання та протидію дискримінації ..	15
Стаття 4. Сфера дії Закону	18
Стаття 5. Форми дискримінації	31
Стаття 6. Заборона дискримінації	37
Стаття 7. Основні напрями державної політики щодо запобігання та протидії дискримінації	42
Стаття 8. Проведення антидискримінаційної експертизи у процесі нормотворення.....	48
РОЗДІЛ II. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ.....	53
Стаття 9. Суб'єкти, наділені повноваженнями щодо запобігання та протидії дискримінації	53
Стаття 10. Повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо запобігання та протидії дискримінації	55
Стаття 11. Повноваження Кабінету Міністрів України щодо запобігання та протидії дискримінації	64
Стаття 12. Повноваження інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим і органів місцевого самоврядування щодо запобігання та протидії дискримінації	70
Стаття 13. Права громадських організацій, фізичних та юридичних осіб щодо запобігання та протидії дискримінації	75

РОЗДІЛ III. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДИСКРИМІНАЦІЇ	80
Стаття 14. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності з питань дискримінації.....	80
Стаття 15. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданих внаслідок дискримінації.....	83
Стаття 16. Відповідальність за порушення законодавства про запобігання та протидію дискримінації	88
 РОЗДІЛ IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.....	 94
 ДОДАТКИ	 97
Додаток А «Типи дискримінації»	97
Додаток Б «Принцип недискримінації в нормативно-правових актах» .	98
Додаток В «Рекомендовані джерела»	105

*Борис Логвиненко
Наталія Уварова*

Науково-практичний коментар до Закону України

**«ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ
ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНІ»**

Керівник видавничих проєктів: А.О. Ястребов
Друкується в авторській редакції

Підписано до друку 01.06.2024 р.
Формат 60×84 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів — 6,28.
Обл.-вид. аркушів — 5,23.
Тираж 300 прим.

ТОВ «Видавничий дім «КОНДОР»
Свідоцтво серія ДК No5352 від 23.05.2017 р.
03067, м. Київ, вул. Гарматна, 29/31
тел./факс (044) 408-76-17, 408-76-25
www.condor-books.com.ua